

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — 6 korona.

Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik

minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL

Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

Az alibiről.*

Irta: Némethy Ferenc csendőrszázados.

I.

Az «alibi» a bizonyítási eljárásban igen fontos szerepet játszik, a mennyiben számos bűnpörben, különösen azoknál, a melyeknél a bizonyítás bűnlejek és bizonyítékok hiányában gyanúokra szorítkozik, a vizsgálat is annak megállapításában jegeztesedik ki, vajjon a gyanúsított, a terhelt a tett elkövetésének idejére alibijét igazolhatja-e, vagyis elfogadhatólag képes-e azt bebizonyítani, hogy a bűntény megtörténtekor a tett színhelyén nem lehetett jelen, hanem más helyütt tartózkodott s így a kivitelben részes nem volt. Ezen bizonyíték sikerétől függ sokszor a vádlott sorsa. Egyének, kik valamely bűntényt terveznek és keresztülvisznek, különösen a hivatosos gonosztevők, nagyon is jól ismerik és méltányolják az alibi becsét, miért is a tett előtt vagy annak utána, a legkülönfélébb előkészületeket teszik meg, hogy a mentesítő alibit érvényesíthessék.

A terhelt, a gyanúsított sorsára sok esetben döntő befolyással van azon körülmény, hogy a nyomozás tárgyát képező bűncselekmény idejében hol tartózkodott, mit művelt és ezt kivel tudja igazolni.

Egyének, kik hamis alibibizonyítékokat igyekeznek felhozni, az időadatokat a legpontosabban mondják be, perocznik pontosággal mutatják ki a kérdéses időpontban való hollétüket, de ezzel sokszor önmaguk ellen szolgáltatnak bizonyítékokot, mert nem gondolják meg azt, hogy rendes körülmények közt senki sem fog tanukról gondoskodni, kik cselekményeit idősorrendben igazolják.

Ugyan melyik ártatlan egyén emlékezhetik hetek, sőt hónapok múltán arra, hogy hol is volt bizonyos helyen és órában? Legfeljebb az, kinek időhöz kötött, rendszeres hivatala és foglalkozása van, ki nap-nap után ugyanazon időszakban jár hivatalába vagy foglalkozása után, mondhatná: ezen a napon itt és itt voltam; de szabad óráiról már alig adhatja számot, hogy mit művelt akkor, kivel érintkezett a kérdéses időben. Azon egyén azonban, kinek a tett elkövetése napja és órája élénk emlékezetében van, kinek a tett elkövetését megelőző és azt követő események és még oly jelentéktelen-

nek látszó mozzanatok élesen bevéssődnek emlékezetébe, arra fog törekedni, hogy a tényleges viszonyok elferdítésével azon hézagot kipótolja, a melyben a tett elkövetett; azért óráról-órán, negyedről-negyedre akarja bizonyítani, hogy hol volt, mely ismerőssel vagy kinek lakásán töltötte el a kérdéses időt.

Az időnek és a helynek ilyen nagyon is pontos bemondása teszi a bemondottak helyességét és igaz voltát kétséssé és gyanússá és végeredményében a tettesség gyanújának megerősítésére vezethet.

A mint jeleztük, a büntettet tervező egyének gyakran úgy intézik dolgaikat, hogy társukat vagy távollévő idegeneket kérnek fel tanukul, hogy alibijöket igazolhassák. Az ügyesség és körültekintés, a melyet e tekintetben kifejtene, a vizsgálat menetét és a való tényállás megállapítását rendkívül megehezítik, a tett kiderítését pedig gátlólják. Hogy minő furfangot alkalmaznak a tettesek, azt néhány érdekes esettel illusztráljuk.

Néhány évvel ezelőtt Krakó közlemben fekvő Radomsk városkában egy étesebb urinó meggyilkoltatott és kiraboltatott. Az urinó a város mellett levő kis villában egyedül lakott. A gyanu a meggyilkoltnak Krakóban élő unokaöccsére irányult, a ki mérnök volt, de rossz társaságba keveredve, elzüllött s bár nagynéje tetemes összeggel segélyezte, egyre jobban adósságokba keveredett. A nála foganatosított kázkutatás alkalmával az urinó tulajdonát képezett ezüstnemű és néhány száz korona készpénz találatott, a melyekről azt állítá, hogy nényétől kapta.

Negy nappal a gyilkosság elkövetése előtt ugyanis nála volt latogatóban, a mit több ottani ismerőssel is igazolt s ezen látogatás alkalmával nagyobb összegű pénzt kért s miután avval, nénye abban a pillanatban nem rendelkezett, csak néhány száz korona készpént és a kérdéses ezüstneműt adta át, hogy azt értékesítse, miután az ezüstre úgy sem volt szüksége.

Habár, tekintettel az agg urinó ismert szokására és gondolkodásmódjára, a régi, család ezüstnemű elajándékozása nem tűnt fel valószínűnek, a mérnök vallomása nem tűnt fel valószínűnek, a mérnök vallomása nem volt kereken visszautasítható, annál kevésbé, mert annak bebizonyítását jelentette ki, hogy a gyilkosság elkövetésekor egy barátjához rándult ki s annál volt. A gyilkosság vasárnapról hétfőre menő éjjelen történt. A mérnök kijelenté, hogy ő vasárnap déltűn névleg megnevezett régi jó barátjához Krosno községbe utazott, a kinnl éjjeli 11 óráig tartózkodott. Megjegy-

* Az «alibi» idegen szó, melynek találó magyar kifejezése nincs. A terheltnek vagy a gyanúsítottak a bűncselekmény elkövetésének idejében való hollátartózkodását jelenti.

zendő, hogy Krosno község a gyilkosság színhelyétől, Radomsktól, két óra járásnyira fekszik és nincs a Krakó-Krosnoi vasutvonalon mentén. Kijelenté továbbá, hogy barátja őt az éjjeli 11 órai vonathoz, mely Krakóba indul, kísérete s mint barátja igazolhatja is, avval tényleg vissza is utazott s hajnali három órakor érkezett Krakóba, a hol néhány éjjeli mulatóba tért be, kellellett többet talált inni, úgy, hogy midőn reggeli hat óra tájban hazament, kissé zajosan viselkedett, a miert egy rendőr esendbáborítás miatt fel is írta.

A krosnoi látogatás, onnét esti 11 órakor Krakó felé való elindulás, ezen városban hétfőn reggeli hat óra körül a rendőr általi előállítás valónak bizonyult, az alibi igazoltnak és a mérnök ártatlannak tűnt fel. És mégis ő volt a tettes; az alibizonyíték előre jól megfontolt és kieszelt szemfényvesztés volt.

A mérnök szabadon bocsátott, de rövid idő multán a vizsgálat ellene újból megindított, miután gyanussá vált oly értékpapírok eladásá által, a melyek a meggyilkoltnak tulajdonát képezték. A bizonyítékok szaporodtak s ezek sulya alatt végre tettét beismerte és vallomásából a felhozott alibizonyítékok valódi értéke is kiderült. A gyilkosságot megelőzőleg négy nappal tett látogatást a végből eszelte ki, hogy módjában legyen a nála megtalálándó értékek eredetét avval igazolni, hogy azokat ezen látogatása alkalmával kapta nemjéitől kölcsön, illetve ajándékul. A krosnoi vasárnapi kirándulás czélja pedig az volt, hogy egy teljesen kifogástalan tanuval igazolja vasárnap esti 11 óráig való hol tartózkodását és onnét ekkor Krakóba való visszautazását.

Krakóból Krosnóba való utaztában vasárnap délután Krosnó előtt 10 perczenyre fekvő kis állomásra szállott ki s ott kerékpárját, melyet magával hozott, vissza hagyta. Krakóba visszautazva, éjjel 11 órakor megint Krosnóban szállt ki és kerékpáron ment Radomskba. Mint a helyi viszonyokkal ismerős, könnyű szerrel és észrevétlenül lopódzhatott be nagyneje házába, kit álmában meglepve, orozva meggyilkolt. Ezután a készpénz, az értékpapírokat és az ezüstneműt hamarosan összeszenyalolva, gyors tempóban a kis állomásra kerékpározott vissza, honnét este fél négy órakor indult el gyorsvonaton Krakó felé, hová fél hat órakor érkezett meg. Krakóban a rablott holmit a portásnak adta át megőrzés végett, gyorsan a városba ment s egy rendőr közelében részegség szinlelése mellett botrányt okozott, a mi hat óra tájt történt. A rendőr személyében most már második tanut szerzett alibije bizonyítására. Most már csakis a Krakóba való megérkezésétől hajnali három órától kezdve, a mi mellett megint Krosnóból való elutazása szolt, hat óráig számított időt kellett igazolnia és miután szinlelt részegsége által valószínű volt azon állítása, hogy ezen időt tényleg különféle mulatóhelyeken töltötte, az alibjét igazoltnak kellett venni.

De lássunk egy másik példát.

B. T. magánhivatalnoknak azon idő alatt, míg délután hét órától éjjeli kiránduláson volt, zárt szekrényéből ellopták pár száz forint készpénzét. A gyanu a család-leányra irányult, ki tagadta a lopást és előadta, hogy a midőn gazdájá elment, ő is távozott és egy mulató-belyre ment, honnét éjfel előtt egy fiatal emberrel tért haza. Ezen állítása tényleg valónak bizonyult, a leány ártatlan volt és alibjét a fiatal emberre való tekintettel, ki kispap volt, nem akarta igazolni, mert az egyházi rend iránti tisztelete ezt meg nem engedte.

A valódi tettes, mint ez később kiderült, a házmaster volt, ki alibjét viszont több tanuval igazolta, kik az erőszakoskodásáról ismert házmaster iránti félelemből azt vallották, a mit ez szájokba rágott.

Az «alibi» bizonyítás a szatmári bérgyilkosságnál is fontos szerepet játszott. A ki érdeklődik, az olvassa el az 1902-ik évi zsebkönyvből erről írt czikkemet és ebből is láthatja, hogy a tettesek rendszerint előre gondoskodnak arról, hogy a tett elkövetése idejében hollétüket igazoltságuk és ezzel a gyanut más irányba tereljék.

A sport és a csendőrség.

Írta: Hein György számvivő-tiszthelyettes.

II. A torna.

A tornaszás a mellett, hogy kitartást, bátorságot és önbizalmat kelt bennünk, nagyon fontos tényezője a csendőr katonai kiképzésének, a mennyiben őt a legnagyobb fáradságnak könnyű elviselhetésére képessé teszi.

Azon csendőr, kinek izmai a tornaszás által ki vannak «művelve», a ki tehát testi erejét, bátorságát és ügyességét kellőképen érvényesíteni képes, minden egyes esetben sokkal könnyebben és jobban fog alkalmazkodni tudni a kényszerhelyzet szülte viszonyokhoz, mint egy kevésbé ruganyos és ügyetlen csendőr.

A mig egyik már imponáló, higgadt fellépésével érvényt tud szerezni akarataának, addig a másik esetlenségével mintegy provokálja az ellenszegülést. Vegyünk csak egy gyakorlati példát:

Egy tömeget kell szétosztalni. Ha a fellépő csendőr katonásan, bátran és ellenszegülést nem tűrő eréllyel lép fel, tehát már fellépése által is azt mutatja meg, hogy itt egy «egész» emberrel kell számolni, akkor nagyon, de nagyon felizgatott kedélyhangulatban kell lennie a tömegnek, hogy az az engedelmességet megtagadja. De ha ez az eset áll is be, s a csendőr gyorsan, elszántan s határozottan intézkedik, akkor biztosak lehetünk, hogy egy nagyobb vérengzés elkerülhetik.

Már a vállazott, vagy sulyban tartott fegyver lökészhelyzetbe hozatalának, vagy a sznrónyszegésének is katonásan, gyorsan kell történnie, mert ezen látszólag csekély dolog által is meg nem vetendő erkölcsi sikert biztosít magának a csendőr támadóival, avagy ellenszegülőivel szemben s ennek azonnali kihasznál-

Bérés Ferencz járási őrmester felkészítési ünnepélyén résztvevők csoportja.

lása mód felett megkönnyíti a csendőr különben nehéz helyzetét.

Hogy a bator, tapintatos és ellenszegülést már eleve kizáró férfias fellépés már sok esetben juttatta diadalra a csendőrséget, az vita tárgyát nem képezheti; de ezuttal elmondok egy esetet, melynek szemtanúja voltam s mondhatom, hogy bámulatba ejtett az eljárás őrmester halált megvető bátorsága, elszánt magatartása s az a biztos fellépés, a melyet harmadmagával tanusított egy lelki egyensúlyát veszített, a kiontott vértől megvadult és emberi mivoltából kivetkezett, kaszákkal és dorongokkal felfegyverzett, mintegy 50 férfiból állott tömeggel szemben. Az eset a következő: Tul a Dunán; egy nagyobb község határában fekszik egy uradalom, a mely haszonbérbe van adva. Az aratók munkájukat már megkezdették. A termés rossznak ígérkezett s így általános volt a panasz, hogy a télire valót nem lesznek képesek megkeresni s keserves fáradságuk után majd a nélkülözés jut osztályrészükül. Eleinte csak tanácskoztak, de mindjobban elkedvetlenedve végre elhatározták, hogy a bérlőt megkérik, emelje fel bérüket, illetve nyújtson nekik magasabb osztalékot, hogy nyomorúságos keresetük javuljon. A napi dolog befejeztével egy öreg arató ment a bérlőhöz, kísérve néhány embertől és kérte őt:

— Nagyságos Uram! Egy kérésünk van! Szerződésünk kötelez arra, hogy becsülettel végezzük dolgunkat s mi annak meg is fogunk felelni. De láthatja a nagyságos úr is, hogy a rossz termés miatt kemény munkánk után nem lesz télire való eleségünk! Családunk van apró gyermekekkel, a kik a télen át éhezni lesznek kénytelenek! A tizedből nem élhetünk, vegye figyelembe nyomorúságunkat és adja meg a kilenczedet!

Ugy ezen, mint a még több ízben is előadott kérelem süket fülekre talált s így az elkéseredés lappangó tüze egyszerre vadul fellobbanó lánggal tört elő, melynek maga a bérlő is áldozatul esett.

Az eset a bérlőnek a községben levő lakásán történt s az őrsparancsnok két csendőrével sietve indult a helyszínére. Az aratók csapata nemsokára körül volt véve a kíváncsiak sokaságától s a járók a ház előtt egy elszánt tömeggel állott szemben, mely kész volt mindenemű ellenállás kifejtésére.

Egy pillanat alatt felismerte az őrmester a helyzet válságos voltát, tudva azt, hogy ha itt gyorsan nem intézkedik, úgy a fegyverhasználat által óriási szerencsétlenség következik be. A nélkül, hogy megállott volna, közeledett a tömeghez: — «Emberek! az utczán nem lehet tárgyalni! Menjünk be az udvarra!» — szólott s a meglepett csoport, a mely más fellépést remélt, arra ocsudott fel, hogy a csendőröknek utat nyitott s követte őket az udvarra, honnan természetesen a bámulókat eltávolították.

Szabályellenes volt fellépésük, elszánt, vakmerő, de sikeres; veszélyeztettek saját életüket és a fegyverbeszületet, de bator fellépésükkel a tömeg mérgefogait kivették.

Napok mulva kérdeztem az őrmestert, hogy mert ily vakmerőséget elkövetni?

— Kérem — mondotta — ha szétszólásra és a kaszák letévesére szolítom fel őket, ki nem kerülöm a löfegyverhasználatot, melynek ártatlanok is áldozatul estek volna; ha pedig akkor támadnak meg, a mikor már köztük voltunk, akkor két csendőrömmel szuronyal is szétszórtam volna őket. A munkás csak üt, mi

meg védünk és szúrunk, amaz izgatott, kapkod, mi fegyveres kézzel nyugodtan dolgozunk; aztán akárhányszor előfordul, hogy 2—3 csendőr még nagyobb tömegre is megfúez! Csekélység volt az egész.

Nem akarom azt állítani, hogy az őrmester csak azért mert így fellépni, mivel ő vivni tanult; mert hiszen ilyen dolog keresztülviteléhez nemcsak a vivásra, hanem jó adag léleljenlétre és bátorságra is szükség van, de biztosan állíthatom, hogy a csendőr bátorságát nagyon növeli az a tudat, hogy nincs egyedül, hanem fegyverében nagyon hű bajtársra talál.

De a fegyver csak akkor hű bajtárs a csendőrnek, ha binni tud vele s a bánásmódot csak folytonos gyakorlat által érhetjük el. Ép azért van nagy szükség arra, hogy a csendőr, a mikor csak alkalma van, a fegyverforgatásban és a fegyvergyakorlatokban tökéletesítse magát. Nem felesleges időpazarlás ez, hanem egy oly tökély gyűjtése, a mely adott esetekben sokkal több kamatot hoz, mint bármely nagy pénzösszeg, a mennyiben általa saját életünket sikerül megmen-
tenünk.

Tudom, hogy nagyon sok csendőr ellenszennel viselkedik úgy a gyakorlat, mint a fegyverfogások, a kard- és szuronyvivás irányában. Miért van ez?

Azért, mert ezen gyakorlatokban nem lát mást, mint felesleges időpazarlást, sokszor czéltalan zaklatást! A legtöbb csendőr nincs tisztában az erre vonatkozó szabályok intencióival. Elő van írva, hogy a csendőr milyen gyakorlatokat végezzen, nagyon jó, czélszerű és modern utasításunk van a kard- és szuronyvíváshoz s ha megmézzük csendőreinket, a midőn ezen gyakorlatokat végzik, első pillanatra látjuk, hogy a lélek messze elkalandozik akkor, a midőn a test vezényszóra végez unottan mozgásokat. Mert a vezénylő altiszt maga sincs tisztában a gyakorlatok lényegével s örül, ha a vezényszavakat ledarálta.

Bocsánat az erős kifejezésért, de az elmondottakat magam tapasztaltam! Hiszem erősen, hogy már nincs messze az a idő, a mikor az oktatók ezen a téren szakszerű kiképzést nyerve, képesek lesznek az altiszti tanoncokkal és a próba-csendőrökkel e téren is oly eredményt elérni, a mely a czélnak megfelel.

A szorosan vett katonai gyakorlatokat a gyakorlati szabályzatban előirt vezényszavakra hajtja végre a csendőr. Ezen gyakorlatok végzésénél szigorú fegyelmezettségnek kell uralkodnia, hogy a gyakorlatoknak a vezényszó elhangzása után gyors és egyöntetű végrehajtása elérhető legyen. A parancsnok saját belátásához és az adott körülményekhez képest adja ki parancsait alárendelt osztagának, szakaszának stb., a nélkül, hogy csapatja az ő intencióit ismerné, ép azért szükséges az, hogy ezen parancsok az elérendő cél érdekében egyszerre s minden késedelem nélkül hajtassanak végre.

Ezen gyakorlatok által fegyelmeződik a csapat s minden egyes tagja többé-kevésbé ruganyossá válik. Egész másképp áll a dolog a testgyakorlatokkal. Itt is

vannak ugyan vezényszavak, de ezek kezdetben nem azt célozzák, hogy a testgyakorlat rögtön és gyorsan hajtassék végre, hanem mintegy figyelmeztetőül szolgálhatnak arra, hogy a csendőrök milyen gyakorlatokat végezzenek. Ha a csendőrök a gyakorlatokat már tökéletesen értik és végrehajtnak tudják, úgy az egyöntetűség szempontjából jó, sőt kívánatos, hogy azok egyszerre és könnyen hajtassanak végre.

A testgyakorlatoknál az élénkség, a vidámság és az évszaknak megfelelő öltözködés a fődolog. A gyakorlatok télen és nyáron lehetőleg szabadban hajtandók végre; jó kedvnek kell uralkodnia, a nélkül azonban, hogy az a fejelem rovására menne. Figyeljünk a szép és helyes testtartásra, törekedjünk arra, hogy minden egyes mozdulatot az izmok teljes igénybevételével hajtunk végre, de óvakodjunk a túlságos kimerüléstől mert ez esetben nagyon hamar beáll a reakció. Csak azon testrészt mozogjon, a mely a gyakorlatot végrehajtja, a test többi része nyugodtan marad.

Testgyakorlatokat nálunk nem igen végeznek sem a próba-csendőrök, sem az altiszti tanoncok s így az őrsre beosztott legénység sem: — valószínűleg azért, mert ezeket minden egyes próba-csendőr annak idején csapattesténel amúgy is végezte. Pedig ez nem egészen helyes! Mert ez képezi alapját a további kiképzésnek. Mielőtt még a tulajdonképeni tornászást megkezdendők, kell, hogy a test megfelelő ruganyossággal bírjon, a melyet csak az úgynevezett „csukló-gyakorlatok” által érhetünk el.

Az E—4 jelzetű „Tornautasítás a m. kir. honvédelmi gyalgóság számára” című szolgálati könyv minden egyes őrsön megvan, de használata nem igen kerül. Ezen utasításban azon gyakorlatok vannak tárgyvalva s könnyebb megérthetőséget végett képekké illusztrálva, a melyek elégségesek arra, hogy a csendőr testét ruganyossá tegyék s ez által az alapot rakják le a tulajdonképeni tornászáshoz.

Ugyanazon sorrendben fogom azokat tárgyalni s bővebb magyarázatot adni annak, hogy minden egyes gyakorlat mily izmokat vesz igénybe.

Ha csak minden őrsön egy csendőr is időt szakit magának arra, hogy naponként pár perczig foglalkozik az előadandókkal, úgy ezen értekezletem nem lesz kiáltó szó a pusztában, hanem rövid időn belül megtermi gyümölcseit.

Béres Ferencz járásőrmester ünnepélyes feldiszipése.

A kaposvári szárny a folyó évben már harmadizben jut azon szerencséhez, hogy legfelsőbb kitüntetésben részesült altiszteit ünnepelhet feldiszipése alkalmából.

Folyó évi február hó 2-án Fellner Henrik törzsőrmestert, folyó évi április hó 7-én Cziriák Mihály járásőrmestert, most pedig Béres Ferencz járásőrmester szigetvári őrs és járásparancsnokot érte a legfelsőbb

A király étkezésre menőben megszólítással tünteti ki a jelenlevőket.
(Balról az idegen államok katonai képviselői.)

A hadvezetőség.

Az első sor közepén (balról jobbra) Krobotin altábornagy, Salvátor főherceg, Schönaich hadügyminiszter, Frigyes főherceg.

kitüntetés, a melyvel folyó hó 8-án disztített föl Kaposvárott a csendőrségi laktanya udvarán.

Az ünnepélyen 70 altiszt és csendőr jelent meg a szárny állományából; megjelent a szárny tisztikarán kívül Bareis Hugó cs. és kir. százados és Sztrinovits Kornél cs. és kir. hadnagy a közös hadsereg, Gyenes János m. kir. honvédszázados és Papp Elemér m. kir. honvédhadnagy a honvédség részéről; azonkívül úgy a cs. és kir. közös hadsereg, mint a m. kir. honvédség részéről az altiszt kar képviselőiben 12 altiszt.

A felállított diszszakasz parancsnoka Bezilla Kálmán főhadnagy, a kitüntetettnek szakaszparancsnoka volt. Bareis Hugó cs. és kir. százados a jelentést véve s a diszszakaszt megszemlélve, a diszszakasz elé szólította Bérés Ferenc járásörmestert, kit ezután szép buzditó beszéd kíséretében Ádámosy Béla százados szárnyparancsnok disztített fel az *Ó császári és apostoli királyi Felségének* folyó évi július hó 29-én kelt legfelsőbb elhatározásával adományozott *horonói ezüst érdemkereszttel*, felsorolva a járásörmesternek 22 évi szolgálata alatt szerzett kiváló érdemeit, melyekért már előzőleg is hat ízben dicsőítő okirattal és nyilvános dicsőréttel és két ízben pénzüjtalommal lett kitüntetve.

A feldisztítés megtörténte után a diszszakasz díszmenetben elvonult a kitüntetett előtt. Az ünnepély után a résztvevők lefenyképtették magukat; majd felolvastattott Hegyessy János járási főszolgabíróknak a kitüntetéshez intézett, akkor érkezett, meleg hangú üdvözlő távirata.

Az ünnepélyt délután egy óraker a «Ferencz-József» vendéglőben díszlakoma követte, melyen az összes legénység, a szárny tisztikara és Gyenes János honvédszázados is részt vett.

ÁLTALÁNOS ISMERETEK.

Miért kell aludni.

Az álmatlanság komoly betegség előpostája lehet. Mondják ugyan, hogy találkoznak elvete egyesek kik az alvást, részint mert hivatásuk hozza magával, részint mert úgy akarják, a legszűkebb körre szorítják, de az az egy pár eset, mit erre nézve például szoktak fölbozni, rendesen túlhajtott, mert általában a kevés alvás nem lehet jó egészség jele. Sok igazság rejlik ez elvben: «aludnunk kell, ha élni akarunk». Az életten világosan tanítja, hogy miért kell a testszervezetnek aludnia. Ezt szándékunk bővebben részletezni jelen közleményünkben.

Embernek és állatnak egyaránt 24 órai időköz alatt okvetlenül megérzik az alvás szükségességét, s ha ebben bármi oknál fogva is sokáig gátolatlanak: életerejük teljesen kimerülne, vagy pedig a természeti törvények ellenállhatlan szigorúsággal készítenék az embert az álom karjai közé esni. Azt mondják: az álom a halál testvére. E hasonlat annyiban találó, hogy az ember álmában öntudatlan állapotban van, akaraterije, érzékeinek öntudatlan működése megszűnik, egyzóval az élet látszólagos kimúlása áll be, — holott tényleg az alvás tel-

jesen ellentéte a halálnak, mert belsőleg az érzékszervi, hogy az ébrenlét alatt folyóváat működésében lévő testszervezet ki nem merülhessen s a halál szákmányává ne legyen.

Teljes lehetetlenség, hogy az állati élet szakadatlan munkásságban legyen, mert időről időre a mint az élet-erőt a szellemi vagy kézimunka kifárasztja, testszervezetünk ellankad, a természet parancsára megpihen s öntudatlan állapotba esik. Különösen az életerő főforrásának — az agynak — az alvás szükségére nyugalomra, mikor az sokkadalú szellemi s érzéki működés alatt kifárad. Az agy fejlődéséhez képest arányul az alvás szükségessége. Vannak állatok, melyek életük nagyobb részét álomban töltik. Az embernek mérésékelt alvársra van szükség, mire maga a természet jelöli ki az éjszakai időt. Mikor az agy a szükségelt erőt fölhasználta, tulajdonosa álomba merül, így aztán az élet az alvás és ébrenlét rendszeres váltakozásából áll.

A felsőbbrendű növények is alusznak a levelezés szakában naponta, télen pedig hosszabb ideig; világosságja ez annak, hogy az életerőnek időszaki látszólagos hanyatlása idegrendszer létezése nélkül is bekövetkezhetik és a természet világában mintegy kezesül-leveződik. Mikor a növények ébrednek, fonyadtat huzalokat kibontják, azok felszínét a világosság felé fordítják, ezenfelül beszívják a szénsavat s kilhelik az élyent. Alvásukban, épen úgy mint az állatoknál s embereknél lankadság, bágyadság veszi rajtok erőt.

Mibely az alvás ereje mutatkozni kezd, az agy s az attól függő idegrendszer sokat veszít élénkségéből, mi kétségtelenül tanúsítja, hogy szellemi működésünk nagy mértékben alá van rendelve testszerkezetünknek. Néha még ébrenlétünkben is mutatkoznak az álomhoz hasonló jelenségek. Ha p. o. valami gyöngye idegzetű egyén festményekre, zenére függesztett erős figyelem folytán kimerül s többé sem nem lát, sem nem hall, bár ébren van is, de agyrendszere a túlfeszített kimerülés miatt meglazul s félig-meddig alszik. Így a sok veszt, szeszés ital, az alacsonyan fekvés következtében létrejött vértolulás szintén álmosa tesz, a mennyiben az agy szerve működése, illetőleg életeréje gyöngyítettik.

Míg alvásközben az agy s az attól függő idegek érzékenységüktől ideiglenesen megfosztatnak: egyéb idegekre nézve nincs ilyen hatása.

Az úgynevezett «szervi idegrendszer», mely az agygyal csak is a gerinczagy közvetítése folytán van összeköttetésben, némileg erősebben működik. Ez az egész testszervezetten keresztül vonuló ideg-ágazat a vérkeringés- és keringés, továbbá a táplálás és emésztés működésének, egyzóval az anyagcserének főszerve. Az élet veszélyeztetése nélkül egy pillanattal sem szünetelhető működésük álom közben jóval erősebbek, a mennyiben ilyenkor az agy a maga kimerültsége miatt ezekre gátló befolyását nem érvényesítheti. Legyen bár a szervezet éréstis halkabb is álomközben, az emésztési s elválasztási szervek hatályosabban működnek, mint ébrenlétünkben.

Nézzük csak az alvást további jelenségeiben.

Először is tehát az érzékek érzékenysége szűnik meg. A szempillák lecsukódnak, a szemgolyó összehúzódik, mignem aztán ébredés alkalmával nagyon is kiterjeszkedik s csakis lassacskán tér vissza rendes alakjára. A fül kapuja bezárul a külvilág benyomásai elől. A bór nem olyan érzékeny. Aztán a szendergő nem hallja a beszédet, sőt gyakran az ébresztésre irányított rázást is csak későre veszi észre. Aztán a szaglás s ízlés érzéke tempul el, végre ellankadnak az idegek s az ember átadja magát a nehezkesdési törvény hatalmának. A légzés

József főherceg a hadvezetőséggel.

Gróf Uexkül-Gyllenband Sándor és Klobučar Vilmos lovassági tábornokok.

és vérkeringés most is, habár lassabban és nyugodtabban folyvást egyre tart, s mivel az érítés, vérkeringés és légzés lombább, nagyon természetes, hogy kevesebb belső meleg fejlődik ki, ennél fogva az alvónak több külsőmelegre van szüksége. A bőr higözölése tetemesebb; a táplálkozás, habár lombábbban is, de azért egyre tart. Ez az alvás képe szerinti tekinthető.

Embereknél s állatoknál 24 óra alatt egy bizonyos időszakot alomban kell eltölteni, s ez az időszak este kezdődik. Mivel az ember agyának, hogy élénken működhessen, világosságra van szüksége, s mivel fényserve is: a szem nappal lehet biztos közvetítő az egy s a külvilág között, nagyon természetes, miként a nappal tekinthetjük az ébrenlét s a munka célszerű ideje gyánát.

Magának az embernek szervezete írja elő ama törvényeket, melyek az életet a maga rendes menetében épen fenntarthatják. Ez inti az embert, hogy a testi s szellemi erő kimerülése után új erőnövekedést az alomból merítsen. Alvás előtt közvetlen kevéssel a lélek fáradt, a szellemi erő lazább, szokásos foglalkozásunkba, sőt még a társalgásba is beleununk; a testszervezet maga magát készíti mintegy az alváshoz, mert a külvilág iránt idegenkedőkké teszi az érzéseket, az önkényes mozgás hovatovább lassodik, mintegy akaratlanul ási-zunk és nyugtózunkodunk.

Tizenhét órai ébrenlét után legüdösebb a hét órai alvás. Mennél kevesebb életerővel rendelkezik valaki, annál több alvást igényel, így p. o. a gyermekek, az életes öregek, a nők s a gyöngye testszervezetük.

Miért van az alvás így berendezve a természet háztartásában, hogy a nélkül nem élhetnénk? Mi hát az alvásnak élettani jellege? Mindenekelőtt arról kell meggyőződnünk, hogy alvásközben a testszervezetben olyan életélesztő működés megy véghez, mi az ébrenlélet állapotában nem történhetne meg.

A tudomány által fölített eme kérdésre csak az élettan álláspontjára emelkedve lehet megfelelni, de az itt fölmerült egyéni nézetek is egymástól eltérőleg okoskodtak. S csak mostanában sikerült az újabb természet-tudomány segélyével kellőleg megfejteni, hogy az alvás miért elmaradhatatlan szükségesség, s hogy a folytonos alváshiány miért idézhet elő bizonyos halált.

Ismeretes dolog, hogy testszervezetünkbe az anyagcsere eszközölhetése végett ényelt kell fölvennünk, mert a szervei életerő csak úgy tartható fón, ha ez a szervei alkatrészekkel egyesül, illetőleg ényelül.

A tudomány azt is ki tudja számítani s megmérni, hogy egy testszervezetnek, ha ugyan erős és egészséges óhajt lenni, mennyi ényere van szüksége. Pettenkoffer müncheni tanár kiderítette, hogy az ember napközben éber állapotban, még csekély erőfeszítés mellett is aránylag több szénsavanyót választ ki, mint a mennyire az az ényermennyiség rug, mit ugyanazon idő alatt magába fölvesz s mire a szénsavanyó kiválasztathatása végett okvetlenül szüksége volna.

E fölfedezés azon kérdést tüzte rögtön a tudomány elebe, hogy a testszervezet honnan veszi hát az ényert s vesztesége hogyan és mikor pótolatik helyre. Ez érdekes kérdésre megdönthetlen észleletek alapján azon kielégítő választ adhatták, hogy a kiegészítési vegy-folyamat alomból készül, mert a szervezet ilyenkor nem használ föl felényi ényert sem, mint ébrenlétben, sőt még egyszer annyit vesz föl magába. Ennél fogva tehát alvás közben a testszervezet ényermennyiséggel telítetik, mely aztán a nappali bővebb fogyasztásra teljesen elég.

Minden testi s szellemi működés erőfölhasználást vagy más szavakkal ényefogyasztást eszközöl. Foglalkozzanak bár idegeink, észleljünk, gondolkozunk, akarjunk vagy tegyünk valamit, eszközöltessek bennünk bármilyenü anyagcsere: ényefölhasználással van ez mind egytől egyig egybekapcsolva. Vérünknek hevesebb keringése, minden gyorsabb légzés az ényel fölhasználását sieteti s ennek folytán aránylagos szénsavanyó-kiválasztódást eszközöl.

Alvásközben azonban az idegek működése, az érzékek foglalkozása, az agy szellemi töprengése szünetel; a szív lassabban löki át billentyűin a vért, szóval az egész élet külvilágzata korlátozva van, mi miatt aztán igen természetesen, ényel is kevesebb fogyasztatik el.

Ha tehát a mai élettani ismeretek szerint az álom szükséges voltára maga a természet mintegy ujjal mutat, ha tudjuk, hogy az alvás adja vissza a napi munkában elfogyasztott ényert, mi nélkül szervezetünk föl bomlanék: az alvást úgy tekinthetjük, mint éltünk tápszerét s igekezni fogunk, hogy az minél edesebb, üdítőbb legyen. Már az ó-korban is a legborzasztóbb büntetések közé soroztatott az, midőn valakit arra ítélték, hogy álmatlanság folytán haljon meg.

KÉPEINKHEZ.

A hadgyakorlatok.

Az idén Karinthiában és Budapest környékén voltak nagyobb hadgyakorlatok. Az előbbieket Ő Felsége a király jelenlétében folytak le, az utóbbiakban pedig József főherceg Ő Fensége vett részt. E gyakorlatok alkalmazás felvett néhány érdekes képet mutatunk be mai számunkban.

HIREK.

Ellenzegülés. Törzsök Lajos csendőr cz. őrsvezető szeptember 17-én Apáczu, csanádmezei községben, Rác Antal ellenzegülővel szemben kardot használt és nevezetesen súlyos, de nem életveszélyes sérülést ejtett.

Megszurt csendőr. Zombori Imre tápiózelei és Schubert István ujszászi őrsbeli csendőrből állott vásárugyeleti járőr szeptember 16-án Kovács Bugyi Sándor zagvarekási lakost botrányt okozó részességéért Ujszászon a községbázahoz akarta elővezetni. A járőr és Kovács Bugyi között kifejldött dulakodás közben Zombori Imre csendőr szuronyos fegyvere annak válláról leesett, mire Kovács Bugyi azt felkapva, az Zombori csendőrt jobb lágyékra szurta. A csendőr sérülése könnyű. Kovács Bugyi őrizet alá vétetett.

Megtámadott őrsvezető. Szeptember hó 12-én este kilenc óra tájban Bodola községben Gaudi Bálint, az őt hangos éneklése miatt csendre intő Szabó József bodolai őrsbeli cz. őrsvezetőt, ki kardosan sántét, egy doronggal fejbe vágta és rajta súlyos sérülést ejtett.

Tűz. Alsóabajom községben szeptember 15-én tűz keletkezett, a minek következtében 49 gazdasági épület, lakház, nagy mennyiségű gazdasági eszköz és takarmány, mintegy 80—100,000 korona értékben elham-

vadt. Az oltás, a melyet 12 csendőr közreműködésével a lakosság végzett, a vízhiány miatt nagy nehézségekbe ütközött.

Sztrájk. Az Északmagyarországi kőszénbánya részvénytársaságnak Karancsalja községhez tartozó Bikabikk bányatelepén szeptember 14-én 200, a Bálna nevű aknában pedig 16-án 117 munkás a fizetési határnapnak az igazgatóság által 15-ikéről 22-ikére történt eltolása miatt sztrájkba lépett. A rend fenntartására huzt csendőr összpontosított. — Szeptember 21-én pedig Salgótarjánban a Hirsch és Frank-féle részvénytársaság vasöntődéjének 400 munkása, mert az igazgatóság három, ismételt fél órai késéssel munkába állott munkást két-két korona bírsággal sújtott, s később midőn e miatt az igazgatósági irodába hatolva, az igazgatóság tagjait sértegették, öket munkából elbocsátotta, sztrájkba lépett. A rendre hat csendőr ügyel.

Rablás. Szeptember 18-án éjjel Ádám Ferenc és Kovács Lorenz ungmegyei kísirói lakosok, midőn földjeiken lovaikat legeltették, három-négy főnyi jól öltözött cigánycsapat megtámadta, mindkettőjüket vasvillával súlyosan megsebesítette, szájukat betömte, csizmáikat levágta, kezeiket s lábaikat összekötözte s kárukra négy darab, mintegy 1600 korona értékű lovat elrabolt és azokat egy. Szürthe községben lopott szerkébe befogták és a károsok megfélemlítésére forgópisztolyból lövöldözve, elmenekültek. A nyomozást Barna Sándor ungvári és Nagy Pál nagykaposi járásparancsnokok tíz főnyi legénységgel a legerélyesebben bevezették.

Kérelem. Koncza Albert csendőr, ki a kutyának a csendőrség czéljaira való idomításával foglalkozik, kéri bajtársait, hogy neki egy ezen czélra alkalmasnak ígérkező, valamely nemes vadászkutyával párosított jubászkutyától szarmazó, 2—3 hónapos nagy kutyát küldeni sziveskedjenek. A kutyának beszerzéséből, valamint annak szállításából felmerülő költségeket a kérelmező csendőr fogja viselni. A kutya beszerzési költségeiről a faj megnevezésével Koncza csendőr egy levelezőlapon értesítést kér. Koncza csendőr ezen kérelmének mi szivesen tért engedve, közöljük, hogy kérelmező a szurdokszorosói őrsön állomások, melynek utolsó postája Livazény.

KÜLÖNFÉLÉK.

Gyógyító illatszerek. Bizonyára kevesen tudják, hogy a különböző illatszereknek nemcsak mint piperecikkeknek van meg az értékük, hanem az általános egészségügy terén is jelentékeny szerepük van, a mennyiben minden parfüme többé-kevésbé fertőtlenítő tulajdonságokat mutat. Az illatzerrel átitatott zsebkendő a légzőszerveket élé tartva, nagyon alkalmas arra, hogy megakadályozza a fertőző betegségek bacillusainak belelegzését. Az illatzernek e hatását már az ókorban is ismerték s az ókori író közel száz olyan illatos szert és esszenciát sorol fel, a melyek még gyógyszerül használták. Legelőször is a melyek még illatszerek között az ibolya-kivonaton áll az összes illatszerek között az ibolya-kivonaton, a melynek gyógyhatását már régen ismerik. Szük-

seges azonban, hogy az ibolyakivonaton tökéletesen tiszta, és mindenféle idegen anyagoktól mentes legyen. Ma is szokásban van felhasználni, hogy a jó öreg asszonyok levendula levelet vadognak az ágy párnái közé, nem azért, hogy az ágyban fekvő a kellemes illatot élvezze, hanem mert a levendula illata az idegrendszerre kellemes, csillapító hatással van és az álmatlanság ellen is bevált szer. Ilyen hűsítő hatása van ezenkívül a jácmin-kivonatonak s az általánosan ismert kölni viznek is.

Az utcánjárás tudománya. A mai nagyváros rengeteg járáskedeseiből új tudomány fakadt, a forgalmas utcánjárás tudománya. Ennek az új tannak már hajléka is van, Párisban nemrég nyílt meg az iskolája és tanára is, Pierre Brousset úr. Brousset a minap így nyilatkozott a mesterségéről új újságíró előtt: Az utcánjárás történeti szerencsétlenségek egyre növekedő száma érte meg bennem azt az elhatározást, hogy erre az új pályára lépek, a mely egyébként nem is olyan különös, mint a milyennek első pillantásra látszik. Ha van tanítandó, a ki izmaink fejlesztésében vezet bennünket vívómester, a ki czélszerű vágásokra, védő állásokra és végre táncztatónak, a ki szép mozdulatokra és ütemes lépésre oktatja az embert, miért ne volna szükség az utca forgatagában való czélszerű járás tanítására is. A rendszeremnek csak egy alapja van: a gyakorlat. Így például az első leckék alatt tanulóimmal begyakorlom a jobb és bal irány szabályát. Erről az egyszerű dologról sok embernek fogalma sincs. Minden kocsi balfelé hajt, Angolországban jobbfelé. Ha tehát a gyalogjárón vágunk és megindulunk az utcán át a másik oldalra, akkor az utca közepéig mindig vagy csak balra vagy csak jobbra nézünk, azontul meg épen fordítva. A milyen egyszerű dolog ez, olyan kevesen tudják. Továbbá gyakran megfigyelhetjük, hogy ha valaki látja, hogy kocsi, vagy kerékpár robog feléje, vagy ha már csaknem két-három automobil közé került, akkor eszeveszetten futni kezd, holott ez a legrosszabb, a mit tehet. Gyakorlott ember épen megfordítva, nyugodtan megáll és helyet enged a kocsinak, hogy elkerüljék. Ha mindenki tudná ezeket az apró szabályokat és megfelelő ügyességgel járna el, fölötté ritkán történnek utcai szerencsétlenségek. Broussetnak egyébként van már egy sereg tanulója is, különösen sok nő és most naponként látni Paris legforgalmasabb utca-keresztezéseinél, a mint hallgatóival gyakorlatot tart.

Szerkesztői üzenetek.

Névtelen levelekre, továbbá a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre a szerkesztőség nem válaszol.

F. A. csendőr. Igényt nem tarthat, de folyamodhatik és a mennyiben nem lesz elég igénynyújtás jelentkező, esetleg fel is veszik. A kérvény szolgálati uton minden melléklet nélkül nyújtandó be. Különb. lapunk folyó évi 37. számában közölt pályázati felhívásban megtalál minden bővebb felvilágosítást.

K. I. csendőr. Minden valószínűség szerint már a jövő évben. A fenntartási pótlék a kérdéset eseten nem illetékes.

K. C. csendőr. Az még nincsen elhatározva. Különb. is így tanfolyam csak a felvett próbaidős határrendőrök kiképzésére lesz felhívva.

K. K. Ebben mi nem ítélkezhetünk. Forduljanak a szakasparancsnoksághoz.

D. J. csendőr. A büntett hivatalból, ellenben a vétés csakis a sértett fel indítványára üldözhető.

M. S. Várja meg a benyújtott kérvény eredményét. Mi nem mondhatjuk meg, mert nem ismerjük a körülményeket és azokra nézve leveléből sem nyerhetünk kellő tájékozást.

Aggódó. Nyujtsa be a kötelezőjét az őrsparancsnoknak, 5 majd előterjeszti azsal, hogy őn megmondolva a dolgot, tovább szolgálói állj. Ha a megtartása a szolgálat érdekében áll, kötelezőjét el is fogják fogadni.

U. B. ez. őrsvezető. Az az idő, a mit nem tényleges szolgálatban töltött el, nem számítható be, s mintán így szolgálatában megszámítás állott be, eskia a nyolcz évi csendőrségi szolgálat számát.

Cz. őrmester. Az 1. és 2. pont alatti kérdéseire a választ megtalálja a lapunk múlt évi december 16-án megjelent 50-ik számában közölve levő 1906. évi 106,118/10. számú honvédelmi ministeri rendelettel is kiadott 1906. évi 78446/T—c 1. számú kereskedelemügyi ministeri rendeletben. 3. Az igényjogosultsági igazolvánnyal bíró altiszt az államasvutakhoz is mehet hat havi próba szolgálatra. 4. Felött magántanulónak külön tanintézetük nincsen, azok ott vizsgáznak, a hol arra — kérelmük folytán — engedély nyernek. A bizonyítvány érvényes. 5. Nincs felvéve.

Sz. W. Joga van.

A. L. csendőr. Az 1. pont alatti eselekmény a büntető törvénykönyv 261. §-ába ütköző becsületsértés vétségét képezi, mert a tettes célja megvalósításra irányult. A 2. pont alatti dologban nem fog meg büntetendő eselekmény, mert az elvett pénz közszerekmény volt.

K. csendőr. A távozó köteles addig várni, míg az őrs közgazdálkodási vagyonából készpénzzel kifizetheti.

Régi csendőr. 1. Utmesteri próbaszolgálatra becsatattása iránti kérvényét — szolgálati uton — ahhoz az államépítészeti hivatalhoz kell intéznie, a melynél a próba szolgálatot teljesíteni óhajja, de intézheti kérvényét — az őn által kiszemelt államépítészeti hivatal megnevezésével — a kereskedelemügyi ministeriumhoz is. Az igényjogosultsági igazolvány kieszközölését a próba írás és iskolai bizonyítvány felterjesztése mellett — szolgálati uton — a szárnparancsnokságtól kell kérnie. 2. Nem ültökön akadályba, ha a gyermek attól van a ki el akarja venni.

P. J. csendőr. A III. számú csendőr kerületi parancsnokság által önként adományozott járőrvetési jelvényt őn az I. kerületnél is jogosult viselni, ha az öntől esetleg el nem vonatott. A kérdett csendőr állomáshelyét nem ismerjük.

Sajómenti öreg zsandár. Mindazon napokra, a melyekre a közzgazdálkodás részese a napi betétet vissza kapja, tartozik az illető a főzőnő bérchez 20 fillérral hozzájárulni.

L. őrmester. 1. A gyermek után 12 éves koráig lehet tartásdíjat követelni, a mely követelés nem évül el soha. 2. A nevelő szülő is jogosultak a tartási díj követelésére és mintán az igény nem évül el, a nagykorúvá lett gyermek is követelheti azt.

Kitartás, szorgalom. Arájának vagyontalansága — ha erkölcsi tekintetben kifogástalan — nem képez feltétlen nősülési akadályt. Mielőtt a testületnek — késői megbánással helyre nem hozható — elhagyására határozna el magát, tanácsoljunk, nyujtsa be nősülési kérvényét, a melynek elbírálásánál tisztí elöljárói — arája vagyontalanságával szemben — az őn használhatóságát és egyéni tulajdonságait is bizonyára mérlegelni fogják, s ha utóbbiak a mérleget az őn javára billentik, illetékes helyen bízhetőleg nem fognak elzárkózni az engedély megadásától. A másik kérdésre nézve a kívánt utbaigazítást megtalálja lapunk folyó évi 37. számában megjelent pályaszatokban, a melyhez még megjegyezzük, hogy átvétele esetén a csendőrségnél töltött szolgálati ideje is beszámítható.

R. őrmester. A csendőrség felerőmő szállítója Freidiger Mózes és fia Budapest, VI. Laudon-utca 6. sz. a czég volt.

Határszék és H. Gy. csendőr. Névtelen levelekre nem válaszolunk.

Sz. J. A laktányán kívül elszállásolt altiszt vagy csendőr az állomáshelye után illetékes lakbérosztály szerint lakbérválság érvényesben áll. A lakbérválság mérve mindenkor a kerületi parancsnokság számvivősege által állapítatik meg.

D. A kérdéses rangjelvényt a közhadsereg és honvédség

hozta be, s mert a csendőrség rangjelzése — lévén a csendőr is katonas — azokéval azonos, természetesen az is átvétett. Nyomozásait csak küldje be, majd kiválógtatjuk s az arra érdemeiket átdolgoztatjuk a közöljük.

FEJTÖRÖK.

Szótalány.

- 21, 7, 5, 4. Öreg, ifjú kedvel halja
8, 21, 20, 23. Kúzdés bére másként mondva
6, 12, 18, 15, 16, 14. Arra mondják mi nem üres.
9, 22, 11, 13. Asztalodon jó ha izes.
1, 2, 18. Az életben erőt ez ad.
18, 17. Kilőtt golyó ebben halad.
7, 11, 3, 1, 1, 10. Következetes ki tartja.
1—23. Ez a jó csendőr jelszava.

Betűrejny

Számatalány.

Egy utas épen akkor halad el a templom előtt, midőn az óra ütött.

— Hányat ütött az óra? — kérde az ott ácsorgó éjjeli őrto
— Az elüött órák éve, negyede és harmada együttesen egygel több az elüött órák számánál — válaszolt az éjjeli őr.

Hányat ütött tehát az óra?

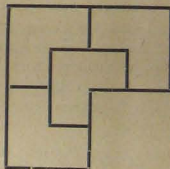
Megfejtési határidő: 1907 okt. 7.

Mind a három talányt megfejtők között egy darab Erzsébet-királyi sanatoriumi sorsjegy lesz kisorsolva.

*

Lapunk 37. számában közölt fejtörők helyes megfejtése:

Mértani talány:

Szótalány: «Őrizzkedj a szeszese itáltól!» — Számrejny: «Az egyik 45 éves, a másik 30 éves».

*

Helyesen megfejtették: a czeplédi őr, Vaszary őrsvezető Mór, Petrovics Sándor cz. őrsvezető Rákoskeresztur, Fazekas Ferencz j. őrm. és Dombi József őrm. Bácsalmás, Répzelaki őr, Lukács István csendőr Rákoskeresztur, Csordás András cz. őrsv. Tapolyhánsúfalva.

*

A kisorsolt Erzsébet-királyi Sanatorium-sorsjegyet a czeplédi őrnek elküldöttük.

HIVATALOS RÉSZ

Büntetőjogi döntvények.

Betöréses lopás.

A Btk. 336. §-a 3. pontjának 1. tétele szerint, tekintet nélkül a lopott dolog értékére büntelt a lopás, ha épületben követeltet el, ahová a tolvaj betörés vagy bemászás útján jutott és a 2. tétel esetében nem tesz különbséget a cselekmény minősítésére nézve az, hogy a tettes-mi czélból hatolt be a bezárt épületbe.

(Curia 1907. február 19. 1649/907. sz. a. IV. Bt.)

Jogtalan elsajátítás.

A Btk. 367. §-ába ütköző jogtalan elsajátítás véttségét látta a kir. Curia fennfornogni, mikor vádlott a sértett tulajdonát képező épületfát a Tisza folyóból, mely közvetlenül a sértett és lejjebb a vádlott háza előtt folyik el, a partra huzta és magával elvitte.

(Curia 1907. április 30. 4254. sz. a. II. Bt.)

Csalás.

Csalást állapít meg vádlott az a tetle, hogy egy gyermek gyógyítására vállalkozott és azt vízzel kezegette, bár tudta, hogy ez a gyógymód teljesen hatálytalan és ezért jutalmat fogadott el.

(Curia 1907. április 16. 3745. sz. a. III. Bt.)

Őrsfelállítás.

A nagyenyedi szárny területén fekvő Czintos községben felállított őrs működését megkezdette.

Őrsáthelyezés.

A balassagyarmati szárny területén levő lónyabányai őrs, folyó évi június hó 1-ével Szinóbbánya községbe helyeztetett át.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Áthelyeztetettek:

1907. évi szept. hó 16-ával:

Hanza Gyula, VII. sz. csendőrkerületbeli főhadnagy, sepsiszentgyörgyi szakaszparancsnok, hasonló minőségben a II. sz. csendőrkerületbe, Karansebesre;

Molnár Károly, IV. sz. csendőrkerületbeli főhadnagy, beregszászi szakaszparancsnok, hasonló minőségben ugyanazon csendőrkerületbe, Munkácsra;

Oláh Ferencz, I. sz. csendőrkerületbeli hadnagy, balázsfalvi szakaszparancsnok, hasonló minőségben az V. sz. csendőrkerületbe, Ipolyságra;

Szánthó István, V. sz. csendőrkerületbeli hadnagy, ipolysági szakaszparancsnok, hasonló minőségben az I. sz. csendőrkerületbe, Balázsfalvára;

Tóth Kálmán András, II. sz. csendőrkerületbeli had-

nagy, karansebesi szakaszparancsnok, hasonló minőségben a VII. sz. csendőrkerületbe Sepsiszentgyörgyre és végül

Földvárszky Pál, IV. sz. csendőrkerületbeli hadnagy, munkácsi szakaszparancsnok, hasonló minőségben ugyanazon csendőrkerületbe, Beregszászra.

Okiratilag megdicsértettek:

a m. kir. honvédelmi miniszter úr rendeletére, az V. számú csendőrkerületbeli parancsnokság által:

Berkes József ez. őrmester a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett eredményes tevékenysége és őrsének huzamosabb időn át kifogástalanul való vezetéséért.

A m. kir. V. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Modrádszki József őrmester és Nagy János I. ez. őrmester, a Pozsony megye területén 1905. évi nov. hótlól 1906. évi július hóig előfordult számos betöréses lopási eset tetteseinek kézrekerítése körül kifejtett buzgó, észszerű és fáradságot nem ismerő tevékenységükért;

György István őrsvezető, a folyó évi július hó 6-án Nyitra megye Nagyrippény községben kiűtött tüzeset alkalmával, az élet- és vagyonmentés körül tanúsított bátor, buzgó és önfeláldozó magatartásáért és fáradhatlan tevékenységéért.

A m. kir. VI. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Joachimsthal Károly járásőrmester, Simegyi József ez. őrmester és Sznopek József ez. őrsvezető II. altiszt, a Takács Antal és neje szül. Csizmadia Borhala Szőlőskislak községhez tartozó jánoshegyi lakosok sérelmére folyó évi márczius hó 5-én elkövetett rablójelkiosság tettesének és részesének nagy buzgalommal, kitartással s szakavatott eljárással párosult hosszas és fáradszó nyomozással történt kiderítése és elfogásáért.

Makaró Pál ez. őrmester, Szel Mihály őrsvezető és Berkes Nándor ez. őrsvezető II. altiszt, csendőrségi szolgálati idejük alatt a közbiztonsági szolgálat terén tanúsított kiváló szorgalmuk, buzgó tevékenységük és eredményes működésükért.

Nyilvánosan megdicsértettek:

a m. kir. V. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

A pozsonyi szárny állományaiba tartozó Sarina Vendel őrsvezető, Heiszler József ez. őrsvezető, Rákóczi Márk, Markó Kálmán és Hollósi Béla csendőrök, mivel a Pozsony megye területén előfordult számos betöréses lopás tetteseinek kiderítése alkalmával, buzgó és fáradhatlan tevékenységükkel, a nyomozást vezető őrmestert határozatosan támogatták;

Tóth Zsigmond nyitrai szárnybeli próbacsendőrről azért, mert egy tüzeset alkalmával a vagyonmentésnél lankadatlan buzgalommal közreműködött és az e tárgyban nyomozásnál járőrszervezőjét határozatosan támogatta;

a m. kir. VI. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Góczán Gyula csendőr, a Takács Antal és neje, szül. Csizmadia Borbála, Szöllőskislak községhez tartozó jánoshegyi lakosok sérelmére, folyó évi március hó 5-én elkövetett rablógyilkosság tettesének és részesének kinyomozása alkalmával tanusított hasznos és eredményes közreműködéséért.

Előléptettek:

1907. szeptember hó 1-ével, a II. sz. csendőrkerület állományában:

Fodor István csendőr cz. őrmester, *őrsvezető czimzetes őrmesterré*; továbbá

Bürger Mátyas, cz. őrsvezető II. altiszt, *valóságos őrsvezetővé*; végül

az öt évi tényleges szolgálat befejezése után:

Bagoly András, VI. sz. csendőrkerületbeli csendőr, *csendőr czimzetes őrsvezetővé*.

Jelvénypótdíj.

A m. kir. honvédelmi miniszter úr, az 1907. szept. 3-án kelt 106695/16. számú rendeletével *Ehrmann Mátyas*, II. sz. csendőrkerületbeli járásőrmesternek, a koronás ezüst érdemkereszt utáni napi 32 filléres jelvénypótdíjat 1907. augusztus hó 1-étől kezdődőleg adományozta.

Névváltoztatás.

Gálea János, I. sz. csendőrkerületbeli csendőr, a m. kir. belügyminiszter urnak, 1907. évi augusztus hó 26-án kelt 95285/VI-a számú engedélye alapján, vezetéknévét *«Gál»-ra*;

Ottó Sándor, III. sz. csendőrkerületbeli őrsvezető pedig, a m. kir. belügyminiszter urnak, 1907. augusztus hó 14-én kelt 92517/VI-a sz. engedélye alapján, vezetéknévét *«Ottó»-ra* változtatta.

Házasságra lépett:

Herbeck János, VI. sz. csendőrkerületbeli őrsvezető, *Kampits Rozinával*, 1907. évi augusztus hó 12-én, *Kaboldon*;

Pálfi István, VI. sz. csendőrkerületbeli őrsvezető, *Paál Mária Margittal*, 1907. szeptember 3-án, *Szilasháson*.

PÁLYÁZATOK.

Egy szolgálai állás a nagykaposi adóhivatalnál. Fizetés 600 korona. Megfelelő lakpénz. Rubailletmény 60 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények az ungvári pénzügyigazgatósághoz 1907. évi október hó 31-ig.

Egy irtóki állás Csongrád vármegyénél. Fizetés 1400 korona. Lakpénz 360 korona. Magyar nyelv szó-

ban és írásban. Négy középiskolai osztály. Kérvények Csongrád vármegye alispánjához 1907. évi október hó 11-ig. A nyugdíjazás esetében követendő eljárásra a honvédségi Rendeleti Közlöny (Szabályrendeletek) 1907. évi 14. számában 3833/eln. szám alatt közzétett körrendelet irányadó.

Egy hivatalsszolgái állás a krasznai szolgabírói hivatalnál. Fizetés 600 korona. Lakpénz 180 korona. Természetbeni ruházat. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények Szilagy vármegye alispánjához 1907. évi október hó 15-ig.

Egy irtóki állás a székesfehérvári törvényszéknél. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 420 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a székesfehérvári kir. törvényszék elnökéhez 1907. évi október hó 11-ig.

Egy irtóki állás a zilahi törvényszéknél. Fizetés 1400 korona. Lakpénz 360 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a zilahi törvényszék elnökéhez 1907. évi október hó 17-ig.

Egy hivatalsszolgái állás a salgótarjáni járásbíró-ságnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz pótlékkal 160 korona vagy természetbeni lakás. Rubailletmény 100 korona vagy természetbeni ruházat. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a balassagyarmati törvényszék elnökéhez 1907. évi október hó 26-ig.

Egy hivatalsszolgái állás a kolozsvári egyetem könyvtáránál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz pótlékkal 200 korona. Természetbeni ruházat. Magyar nyelv szóban és írásban. Könyvkötésben, könyvek konzerválásában való jártasság. Kérvények a kolozsvári egyetem rektorához 1907. évi október hó 15-ig.

A m. kir. államvasutak miskolczi üzletvezetőségénél 800 korona fizetéssel, 150—300 korona lakpénzzel javadalmazott

I. szolgálai állások és pedig:

1. Egy állomásfőhálózói,

2. Egy váltóóri.

Valamennyi állással természetbeni egyenruházat jár. Ezen állások a végleges kinevezés elnyeréséig 1 kor. 60 fillér napibérral javadalmazva.

Feltételek: Magyar nyelv szóban és írásban. Hat havi próbaszolgálat.

Ezenkívül:

ad 1. a vasuti személy- és közbiztonsági szabályzat ismerete;

ad 2. a váltóóri szolgálatra vonatkozó utasítások ismerete.

II. altiszti állások és pedig:

25 állomásfelügyelői.

Fizetés 1200 korona. Lakpénz 250—500 korona. Természetbeni egyenruházat. A végleges kinevezés elnyeréséig ezen állások 2 korona napibérral vannak javadalmazva.

Feltételek: Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai vagy ezzel egyenértékű iskolai végzettség. Végzettség hiányában vasuti altiszti képesítő vizsga. Egy évi próbaszolgálat.

Távírdai, forgalmi és kereskedelmi vizsga s felhatalmazás az önálló forgalmi szolgálatra.

Kérvények a m. kir. államvasutak miskolczi üzletvezetőségéhez 1907. évi október hó 16-ig.